

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/41/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4313225964
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyáková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4313225964.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: Intrum Justitia Debt Finance AG, IČO: CHE-100.023.266, so sídlom Alpenstrasse 2, 6300 Zug, Švajčiarsko, zastúpený JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom so sídlom Karadžičova 8, Bratislava, proti odporcovi: U. O., nar. XX. XX. XXXX, t. č. bytom O., E. XXXX/X, zastúpený Evou Hudecovou, zamestnankyňou Okresného súdu Levice, za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu: Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom so sídlom Námestie legionárov 5, Prešov, zastúpený JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom so sídlom Lučenec, J. Kráľa 5/A, o zaplatenie 907,21 eura s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Levice z 22. septembra 2015, č. k. 7C/228/2014-88, vo výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti týkajúcej sa náhrady trov konania vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu m e n í tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením prvostupňový súd zastavil konanie. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal a navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu náhradu trov prvostupňového konania v sume 142,78 eura predstavujúce trovy právneho zastúpenia, a to na účet JUDr. Andreja Cifru, J. Kráľa 5/A, Lučenec do troch dní odo dňa právoplatnosti uznesenia. Zároveň rozhodol o vrátení súdneho poplatku navrhovateľovi v sume 72,30 eura prostredníctvom Slovenská pošta, a.s. - prevádzkovateľ systému, IČO: 36 631 124, so sídlom Partizánska cesta 9, Banská Bystrica, po právoplatnosti tohto uznesenia. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 96 ods. 1 až 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ako aj zisteným skutkovým stavom, keďže navrhovateľ návrh na začatie konania vzal pred prvým pojednávaním v celom rozsahu späť a žiadal konanie zastaviť. O vrátení súdneho poplatku rozhodol v zmysle ust. § 11 ods. 3, 4 a 6 zákona č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“). O náhrade trov konania rozhodol v zmysle ust. § 146 ods. 2 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), keď dospel k záveru, že v predmetnej veci navrhovateľ zaviniel zastavenie konania, pretože svoj návrh voči odporcovi zobral v celom rozsahu späť, pričom z obsahu spisu je nesporné, že tak urobil z dôvodu, že akceptoval námietku premlčania, ktorú voči uplatňovanému nároku vzniesol vedľajší účastník na strane odporcu. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal, keďže nárok na ich náhradu mu vznikol, ale v súvislosti s konaním mu žiadne trovy nevznikli a ani si žiadne trovy neuplatnil. Pretože vznikol nárok na náhradu trov konania odporcovi mal za to, že nárok na ich náhradu vznikol aj vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu, ktorý si právo na náhradu trov súdneho konania uplatnil riadne a včas. Postupoval v zmysle ust. § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, § 10 ods. 1 a 2, § 13a ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej aj Vyhláška). Pri výpočte náhrady trov tohto súdneho konania vychádzal z toho, že predmetom konania, a teda tarifnou hodnotou pre výpočet

tarifnej odmeny za 1 úkon právnej služby je suma 907,21 eura, pričom vyčíslenie trov predložených právnym zástupcom vedľajšieho účastníka na strane odporcu JUDr. Andrejom Cífrom považoval za súladné s Vyhláškou, preto mu priznal náhradu trov tohto súdneho konania v sume 142,78 eura, ktorých úhradou zaviazal navrhovateľa.

Navrhovateľ napadol uznesenie v časti, ktorou bol zaviazaný zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania odvolaním, domáhajúc sa jeho zmeny a nepriznania náhrady trov konania vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu. Poukázal na tú skutočnosť, že v prípade spotrebiteľských zmlúv musí súd na premlčanie prihliadať ex offa v zmysle § 5b Zákona o ochrane spotrebiteľa a v čase podania návrhu v predmetnej veci bolo uvedené ustanovenie účinné a platné. Namietal, že vedľajší účastník vstúpil do konania formulárovým podaním a je absurdné, aby mu za takéto podanie bola priznaná náhrada trov konania. Jeho zastupovanie považoval za nadbytočné a neúčelné. Na podporu svojich tvrdení poukázal na viaceré rozhodnutia krajských súdov, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Ústavného súdu Slovenskej republiky v obdobných veciach. Uzavrel, že úlohou súdu nie je mechanicky rozhodnúť o náhrade trov konania podľa jeho výsledku, ale najmä zvážiť ďalšie rozhodujúce okolnosti majúce podstatný vplyv na priznanie alebo nepriznanie náhrady účelne vynaložených trov. Poznamenal, že vedľajší účastník ako združenie, ktoré má za cieľ chrániť a pomáhať spotrebiteľom, by malo byť dostatočne personálne a finančne zabezpečené, aby mohlo vykonávať svoju činnosť, bez potreby zastúpenia advokátom.

K odvolaniu navrhovateľa sa písomným podaním vyjadril vedľajší účastník na strane odporcu, v ktorom uviedol, že jeho vstup do konania splnil svoj primárny účel, pretože v jeho dôsledku vzal navrhovateľ svoj návrh späť, preto požadované trovy konania považoval za účelné. Mal za to, že ak by sa nebol v merite veci vyjadril, navrhovateľ by svoj návrh nevzal späť. Poznamenal, že pokiaľ by súdmi nebola vedľajšiemu účastníkovi priznávaná náhrada trov právneho zastúpenia tam, kde na ne vznikol zákonný nárok, viedlo by to k ohrozeniu, resp. k znefunkčneniu aktivít Združenia v prospech spotrebiteľov. Mal za to, že úkon príprava a prevzatie zastúpenia je úkon, bez ktorého nemožno riadne hájiť záujmy zastúpeného. Na podporu svojich tvrdení poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2MCdo/16/2008 zo dňa 29. 10. 2009, v zmysle ktorého pre voľbu advokáta nestanovuje zákon žiadne obmedzenia. K tvrdeniam navrhovateľa uviedol, že objektívne nie je možné, aby súdy dokázali v každom prípade prihliadať na premlčanie ex offa. K účelnosti ním uplatnených trov uviedol, že práve v dôsledku aktívnej ochrany spotrebiteľov bol vytvorený stav, že navrhovateľ a jemu obdobné spoločnosti prestali podávať na súdy návrhy založené na pochybných právnych tituloch. Zdôraznil, že združenie nemá vlastný „aparát“ a jedinou možnosťou ako môže aktívne presadzovať spotrebiteľské práva na súdoch je realizovanie ich činnosti prostredníctvom advokátskych kancelárií. Uznesenie súdu v napadnutej časti považoval za vecne správne a navrhol jeho potvrdenie. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania.

Krajský súd Nitra ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom konania v zákonom stanovenej lehote (§ 201, § 204 ods. 1 OSP) a zistení, že odvolanie spĺňa náležitosti § 205 a nasl. OSP, preskúmal uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti a konanie, ktoré mu predchádzalo byť viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1, § 213 ods. 1 OSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné. Preto uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil podľa § 220 OSP. V nenapadnutých častiach, týkajúcich sa zastavenia konania, vrátenia súdneho poplatku a náhrady trov konania odporcu nadobudlo uznesenie právoplatnosť.

Podľa § 220 OSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Podľa § 93 ods. 2 OSP ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť v konaní aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 146 ods. 2 veta prvá OSP, ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy.

Cieľom novej právnej úpravy bolo umožniť širšiu ochranu osobám, na ochranu ktorých sú zriaďované rôzne právnické osoby a združenia.

Právo spotrebiteľov je združovať sa s inými spotrebiteľmi v združeníach a prostredníctvom týchto združení v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov ako aj uplatňovať práva zo zodpovednosti voči osobám, ktoré spôsobili škodu na právach spotrebiteľov vyplýva z § 3 ods. 4 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa o zmene zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej zákon o ochrane spotrebiteľa). Takto založené združenie sa môže na súde podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania, aby odstránil protiprávny stav rovnako ako sám spotrebiteľ. Právo spotrebiteľov môže teda združenie chrániť tým, že samo podá návrh na súd proti porušiteľovi práva, môže podľa § 26 ods. 5 OSP zastupovať účastníka na základe plnomocenstva alebo môže vstúpiť do konania ako vedľajší účastník podľa § 93 ods. 2 OSP. Ak je cieľom združení na ochranu spotrebiteľa presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov a právom spotrebiteľa chrániť a presadzovať svoje oprávnené záujmy aj prostredníctvom združení na ochranu spotrebiteľov, musí sa súd, ak sa združenie na ochranu spotrebiteľa zúčastní konania ako zástupca účastníka alebo vedľajší účastník na strane spotrebiteľa zaoberať tým, či takéto trovy konania boli účelne vynaložené na ochranu oprávnených záujmov spotrebiteľa.

V preskúmvanej veci napadol navrhovateľ odvolaním uznesenie súdu prvého stupňa v časti priznaných trov konania vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie v tejto časti odôvodnil ust. § 146 ods. 2 OSP a uviedol, že navrhovateľ zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, preto vzniklo aj vedľajšiemu účastníkovi na strane odporcu právo na náhradu trov konania. S takýmto právnym posúdením súdu prvého stupňa sa odvolací súd nestotožňuje.

Paušálny vstup Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, do konaní, v ktorých okrem spisovej značky a mena účastníka nemal žiadnu vedomosť a bez vedomostí spotrebiteľa, ktorého záujmy má v danom spore hájiť, odvolací súd nepovažoval za účelnosť úkonu vedľajšieho účastníka, ktorý sa dal vo veci zastúpiť JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom so sídlom J. Kráľa 5/A, Lučenec. Právny zástupca vedľajšieho účastníka v oznámení o vstupe do konania podaním zo dňa 29. 08. 2014 požiadal o doručenie návrhu na začatie konania aj s prílohami a žiadal priznať náhradu trov konania. V ďalšom podaní zo dňa 22. 10. 2014 až na základe doručenia všetkých písomností zo spisového materiálu vo veci vzniesol námietku premlčania uplatneného nároku a zároveň si vyčíslil uplatnené trovy konania v sume 95,76 eura. Odvolací súd preto ďalej skúmal, či takto vyčíslené a uplatnené trovy zo strany vedľajšieho účastníka boli účelne vynaloženými trovami konania. Trovy vynaložené účastníkom konania v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo, ako v danom prípade, procesná ochrana proti takémuto tvrdenému nároku.

Odvolací súd sa s právnym posúdením súdu prvého stupňa nestotožňuje. Na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru o neúčelnosti vynaložených trov konania zo strany vedľajšieho účastníka. Účelnosť sa v zásade dá stotožniť s nevyhnutnosťou alebo právnou možnosťou vynaloženia trov spojených s ústavne zaručeným právom na právnu pomoc. Podľa čl. 47 Ústavy SR, má každý právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, a preto odporcovi nič nebráni dať sa zastúpiť advokátom, ktorého si sám zvolí. Nie je účelné ani nevyhnutné, aby robil vedľajší účastník v tomto procese "prostredníka", vzhľadom na skutočnosť, že evidentne sám odporcom pomôcť nevie, i keď bol za týmto účelom založený. Trovy potrebné na účelné vynaloženie alebo ochranu práva sa nemôžu posudzovať ako celok, a aj v prípade, ak má účastník nárok na náhradu trov konania, každý úkon a každé platenie trov treba posudzovať samostatne. Odvolací súd dospel k záveru, že samotné združenie je vytvorené za účelom ochrany spotrebiteľa, a preto by malo byť spôsobilé chrániť práva a záujmy spotrebiteľa bez ďalšej pomoci zo strany advokátov. Toto právo mu neupiera, iba konštatuje, že tieto finančné prostriedky nepovažuje za účelné vynaložené na uplatňovanie a bránenie práva. Ak sa vedľajší účastník aj napriek uvedeným skutočnostiam dá v konaní zastúpiť advokátom, je to jeho voľba, ale bez práva na náhradu trov konania. Takéto zastúpenie združenia na ochranu spotrebiteľa je v rozpore so základnými princípmi, pre ktoré boli združenia vytvorené a zástupcom vyúčtované trovy konania preto považoval za neetické, keď zástupca vedľajšieho účastníka si účtoval trovy konania za úkon prípravy a prevzatie zastúpenia, keď z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že pri vstupe do konania o danom spore nemal žiadnu vedomosť a o jeho vstupe do konania nemal vedomosť ani odporca, na strane ktorého vedľajší účastník vystupuje. Uvedenému nasvedčuje aj skutočnosť, že zo splnomocnenia, ktorým bolo vedľajším účastníkom udelené splnomocnenie (01. 03. 2013) JUDr. Andrejovi Cifrovi nevyplýva, že by bolo udelené pre konkrétnu vec. To znamená, že z oznámenia zo 29. 08. 2014 (doručené súdu 02. 09. 2014), ktorým

vedľajší účastník oznámil svoj vstup do predmetného konania vyplýva, že v tom čase nemohlo dôjsť k prevzatíu a príprave zastúpenia, lebo vedľajší účastník a tým aj splnomocnený právny zástupca nemali vedomosť do akého konania vstupujú, inak by nežiadali súd, aby im zaslal žalobný návrh a jeho prílohy. Následne ďalšia plná moc pre právneho zástupcu v tomto konaní vedľajším účastníkom nebola udelená. Je teda nutné prihliadnuť na skutočnosť, že vedľajší účastník vstúpil do konania bez ohľadu na vôľu žalovanej strany, ktorej záujmy mal hájiť v danom spore a bez toho, aby mal náležitú vedomosť, odhliadnuc od spisovej značky a mena účastníka konania, o skutkovom stave danej veci, z čoho možno vyvodíť záver, že uvedený vstup do konania je paušálny a vedľajší účastník tak postupuje aj v stovke ďalších prípadov. Takéto vyčíslenie trov právneho zastúpenia skôr navodzuje dojem, že účelom vstupu vedľajšieho účastníka do konania nebola ochrana samotného spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia.

Navyše odvolací súd poznamenáva, že vedľajší účastník zahlásil svoj vstup do konania v čase, v ktorom už bolo účinné ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov; podľa neho orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával. Vedľajší účastník, resp. jeho advokát si v čase vstupovania do konania museli byť vedomí zákonnej povinnosti súdu prihliadať na premlčanie uplatneného práva aj bez vznesenia námietky premlčania odporcom alebo vedľajším účastníkom na jeho strane.

Nutnosť a opodstatnenosť svojho právneho zastúpenia vedľajší účastník vôbec nepreukázal a nezdôvodnil ho z hľadiska účelnosti a hospodárnosti. Uvedené konanie vedľajšieho účastníka navodzuje stav, že spotrebiteľské združenie neslúži primárne záujmom spotrebiteľov, ale záujmom advokáta, ktorý si v paušálnych podaniach bez bližšej vedomosti o danom konaní do ktorého vstupuje automaticky vyčísľuje aj náhradu trov právneho zastúpenia. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa § 220 OSP zmenil tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol § 224 ods. 1, 2 OSP v spojení s § 142 ods. 1 OSP tak, že navrhovateľovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania z dôvodu, pretože náhradu trov odvolacieho konania nepožadoval.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.